

Műanyag-feldolgozás Szerbia-Montenegróban

Tárgyszavak: gyártók; gyártmányok; termelési érték.

A többéves délszláv háború és az azt követő megszorító intézkedések hatása Szerbia-Montenegro gazdaságát is súlyosan érintette, amihez nem elhanyagolható mértékben a helyi politikai erők is hozzájárultak. Annak ellenére, hogy több nyugat-európai állam pénzügyi segítséget és együttműködési megállapodást ígért az ipar fellendítése érdekében, a tulajdonosok jelentős része így is csak saját erejéből gazdálkodhat. Az állami cégek privatizációja során a két leggyakrabban felmerülő probléma az adott helyen túlságosan nagy számú személyzet, azonban ennél nagyobb gondot jelent, hogy nincs olyan befektetői háttér, amely finanszírozhatná az új technológiák betelepítését.

1997-ben az **EnergoPET** cég mindössze egy Netstal fröccsöntő géppel kezdte meg működését, azóta az ország egyik legjelentősebb PET előforma-gyártójává nőtte ki magát. A cég 37 főt foglalkoztat, jelenleg folyamatos üzemben négy azonos típusú fröccsgéppel dolgoznak, kapacitásuk közel 300 millió előforma/év, éves forgalmuk meghaladja a 15 M EUR-t. A vállalkozás 60%-ban magántulajdon, a fennmaradó rész az állam irányítása alá tartozó építőipari szektor tulajdonában van.

A volt Jugoszlávia egyik legnagyobb PVC- és PE-csőgyártó cége, a **Rumoplast**, válsággal küszködik. Az elmúlt években tapasztalható 5200 t/év termelékenységgel szemben tavaly mindössze 2100 t műanyagot dolgoztak fel, aminek a legfőbb oka, hogy csökkent a volt szovjet tagállamokból érkező megrendelések száma. A cég képviselője szerint a hazai piacon vannak kiaknázatlan lehetőségek, azonban a kormány hátráltatja az infrastruktúra felújítását és fejlesztését, ami új csőrendszerek kiépítését is szükségessé tenné.

Az **RPC Pesovic** cég egy Belgrádban felépülő kosárlabdacsarnok székeinek gyártására pályázott, ami 20000 db-os nagyságrendet jelent. A versenyben még egy olasz cég vesz részt, amely alacsonyabb árért kínálja a kevésbé hőálló székeket. A pályázat nyertesét egy hőállóságot összehasonlító vizsgálatot követően fogják megnevezni.

A zárófoliákat gyártó **Spektar** cég termékeinek 2/3-át külföldön értékesíti. Az exportcikkek nagyobb részét az ötrétegű virslicsomagoló fóliák teszik ki, amelyeket Oroszországba, Törökországba, valamint az Egyesült Államokba szállítanak. A cég tavalyi mérlege 10%-os növekedést jelzett az azt megelőző évhez képest. A tulajdonos szerint jelentős problémát okoz az euró magas ár-

folyama, mivel az alapanyagokért euróval kell fizetnie, míg az értékesítés dolláralapon történik.

A családi tulajdonban lévő, hőformázással foglalkozó **Divi** cég a nyugat-európai piacon való megjelenésben látja a jövőt. Az általuk gyártott, tej tárolására alkalmas polietilén alapanyagú edényeket magyar társainál 50%-kal, míg az ugyanolyan osztrák edényeknél 70%-kal olcsóbban kínálják.

A fúvott fóliákat kínáló **BelPlast** cég is exportálja termékei túlnyomó részét. A koextrudált tejeszacskók 20%-át a volt jugoszláv tagállamokba szállítja, az egyrétegű hordtáskákkal a bolgár, illetve a német piacra szeretnének betörni.

Az **ATM** cég tulajdonosának, Dragan Djordevicnek 1989-ben még egy videokölcsönzője volt, és mivel a visszahozott filmek gyakran törött kazettáját nem tudta pótolni, egy öreg fröccsöntő gépen éjszakánként maga kezdte ezeket gyártani. A családi vállalkozásnak jelenleg 38 fröccsöntő gépe van, amelyek 35 g és 7,5 kg közötti fröccsmennyiséget tudnak feldolgozni, és 92 alkalmazottnak adnak munkát. Jelenleg egy év alatt 230 t PP-t és PS-t dolgoznak fel, de 2004-ben várhatóan 300 t műanyagot fognak felhasználni. A szerbiai bankok nehézkessége és lassúsága miatt fejlesztéseikben legtöbbször saját erejükre támaszkodnak. Együttműködést alakítottak ki egy svájci céggel, és ennek keretében villamos szerelvényeket is gyártanak.

Huszár Zoltán

Colvin, R.: Serbia-Montenegro's processors remain undaunted. = Modern Plastics International, 34. k. 4. sz. 2004. p. 45.

Colvin, R.: Sevojno, Serbia-Montenegro with Dragan Djordevic. = Modern Plastics International, – Spotlight. 2004. ápr. 1. www.modplast.com, 2004. júl. 31.